

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Kommunesektorens interesse- og
arbeidsgiverorganisasjon
Postboks 1378 Vika
0114 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

17/511-227

17. januar 2019

Tilskuddsbrev til KS om gjennomføring av Leve hele Livet – En kvalitetsreform for eldre.

Det vises til Meld. St. 15 (2017-2018) Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre, jf Innst. 43 S (2018-2019). Videre vises det til avtalen om samarbeid om gjennomføring av Leve hele livet 2019- 2023, som ble inngått mellom regjeringen og KS den 29. juni 2018. Avtalen er forankret i konsultasjonsordningen mellom regjeringen og kommunesektoren, representert ved KS. Formålet med avtalen er å skape et godt samarbeid om gjennomføring av Leve hele livet både på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå i perioden 2019-2023.

I behandlingen av Prop. 1 S (2018-2019), jf Innst.11 S (2018-2019) ble det vedtatt å bevilge 10 mill. kroner til KS knyttet til gjennomføring av Leve hele livet. I dette tilskuddsbrevet beskrives føringer og forventninger for tildelingen i 2019. Det vises videre til tilleggsbevilgning for 2018. jf. tilskuddsbrev av 20.12.2018. Midlene kan overføres i hele programperioden.

Innledning

Utgangspunktet for Meld. St. 15 (2017-2018) Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre, er en erkjennelse av at de gode løsningene finnes ute i kommuner, fylkeskommuner og helseforetak, men at de i liten grad spres til andre. Leve hele livet har derfor blitt til gjennom en omfattende dialogprosess med, interesseorganisasjoner, brukere, pårørende, frivillige, politikere, ansatte, ledere og forskere for å få innspill til gode eksempler og løsninger.

Meld. St.15 (2017-2018) Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre har fem innsatsområder: Et aldersvennlig Norge, aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp og sammenheng i tjenestene.

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Kontoradresse
Teatergt. 9
www.hod.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
983 887 406

Avdeling

Saksbehandler
Guro Berge
Smedshaug

På hvert av innsatsområdene legger meldingen fram fem forslag til løsninger. Løsningene er basert på lokale eksempler som kommunene og spesialisthelsetjenesten, i samarbeid med frivillig sektor og andre aktører i lokalsamfunnet, kan gjennomføre med lokale tilpasninger.

Oppgaver og ansvar

For å lykkes med Leve hele livet er det avgjørende å involvere og samarbeide med kommunesektoren. Det er lang tradisjon for samarbeid mellom regjeringen og KS om ulike satsinger, blant annet på helse- og omsorgsfeltet. Dette samarbeidet videreføres i arbeidet med gjennomføring av Leve hele livet både på nasjonalt og regionalt nivå gjennom avtalen som ble inngått mellom regjeringen og KS den 29.juni 2018.

KS skal sammen med Fylkesmannen og utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester utgjøre de regionale støtteapparatene for gjennomføring av Leve hele livet. Partene skal samarbeid med fylkeskommunene og regionale fagmiljø, samt fylkeseldreråd og aktuelle organisasjoner. Partene skal etablere et likeverdig samarbeid og lage en felles plan for støtteapparatets ansvar, roller og oppgaver i reformperioden 2019-2023. Fylkesmannen skal koordinere arbeidet i det regionale støtteapparatet, herunder utvikling av den regionale planen for gjennomføring. Frist for regionale planer er 1. mai 2019. Planen skal blant annet kortfattet beskrive:

- Aktørene i og organiseringen av det regionale støtteapparatet, med ansvar og roller og oppgaver
- Plan for informasjons- og kommunikasjonstiltak rettet mot kommunene for å motivere, engasjere og spre kunnskap om reformen
- Plan for gjennomføring av dialogmøter med kommunene, beskrivelse av hvordan dialogmøtene er planlagt gjennomført og hvilke aktører som deltar
- Plan for støtte og veiledning til utvikling, iverksetting og evaluering av lokalt planarbeid
- Plan for organisering av regionale nettverk/læringsnettverk for kommunene
- Plan for øvrig oppfølging av og støtte og veiledning til kommunene i sitt fylke

Det regionale støtteapparatet for reformperioden skal gi informasjon, råd og veiledning og bistå kommunesektoren i planlegging, omstillings- og endringsarbeid, dialogmøter, faglig veiledning og nettverkssamarbeid. Nettverkssamarbeidet kan bygges på eksisterende kommunenettverk, regionale læringsnettverk og samarbeidsfora mellom spesialisthelsetjenesten, fylkeskommunene og kommunene.

Det nasjonale støtteapparatet består av Helsedirektoratet i samarbeid med KS og fagmiljø etter avtale. De skal ha ansvar for oppfølging av det regionale støtteapparatet. Dette innebærer blant annet å etablere arenaer for dialog og erfaringsutveksling. Det skal utvikles gode verktøy og gis faglig bistand på reformens hovedområder.

Arbeidet med et aldersvennlig Norge vil være sektorovergripende og vil omfatte oppgaver og samarbeidsrelasjoner som i hovedsak går utover helse- og omsorgssektoren. På nasjonalt

nivå skal det etableres et program for et aldersvennlig Norge. For å forankre arbeidet i de ulike sektorene og virksomheter, være en pådriver for et aldersvennlig samfunn og gi råd og ra til gjennomføre programmet, etableres et råd for et aldersvennlig Norge. Det skal også etableres en sekretariatsfunksjon for programmet i 2019 som skal ha ansvar for å gjennomføre programmet, KS vil få en sentral rolle i programmet. I 2019 tildeles KS midler for å drive modellutvikling og nettverk for aldersvennlige kommuner og lokalsamfunn. Midlene kan overføres i programperioden. KS vil kunne dra veksler på kompetanse i sekretariatet og i Helsedirektoratet.

Helse- og omsorgsdepartementet ønsker at KS oppgaver innbefatter

- ✓ Deltakelse i de regionale støtteapparatene, herunder blant annet bidra til å:
  - Mobilisere og inspirere kommunene i regionen
  - Spre kunnskap om reformens satsningsområder
  - Være en pådriver for arbeidet regionalt og lokalt
  - Etablere læringsnettverk og samarbeidsarenaer for erfaringsdeling mellom kommunene

- ✓ Deltakelse i det nasjonale støtteapparatet for Leve hele livet, herunder bidra til:
  - Informasjonsarbeid
  - Utvikle og spre faglig kunnskap
  - Lage veiledningsmateriell
  - Utvikle måleverktøy og ansvar for følge- forskning av reformen
  - Gi faglig støtte og bistand til det regionale støtteapparatet

- ✓ Drive modellutvikling og nettverk for aldersvennlige lokalsamfunn

Helse- og omsorgsdepartementet tildeler 10 mill. kroner over kap. 769 post 21 til KS til aktivitet i 2019. Beløpet overføres til kontonummer 8200 01 65 189. Beløpet stilles til disposisjon for KS i tråd med de føringer som fremkommer av dette tilskuddsbrevet, og kan overføres i programperioden. Beløpet er merket Leve hele livet. Vi ber videre om at regnskap for bruk av midler blir sendt Helse- og omsorgsdepartementet innen 31.01.2020. Det vises videre til tilskuddsbrev av 20.12.2018.

Med forbehold om Stortingets vedtak knyttet til de årlige statsbudsjettene, vil Helse- og omsorgsdepartementet legge til grunn at støtten videreføres i reformperioden 2019-2023.

Med hilsen

Kristin Løkke (e.f.)
avdelingsdirektør

Guro Berge Smedshaug
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

